

Wageningen Monumentaal: Visie op de binnenstad van Wageningen

Op 29 augustus 2014 spraken Han den Ouden, Jan Krikke en René Siemens, bestuursleden van Wageningen Monumentaal, met monumentenambtenaar Maarten van den Wijngaart en de mede-betrokken ambtenaar E. Terpstra over de wenselijkheid van een integrale stadsvisie. In onderstaande tekst is de inbreng van WM verwoord.

In het college-akkoord 2014 is het opstellen en uitvoeren van een integrale stadsvisie opgenomen. Dit moet leiden tot een levendig en economisch sterk centrum van Wageningen. Wageningen Monumentaal wil hieraan graag een bijdrage leveren. Zodanig dat deze visie zal leiden tot een kwaliteitsslag voor de Wageningse binnenstad; het gebied binnen de gracht plus de 19^e-eeuwse uitbreiding daarbuiten.

Wat is nodig voor een goede integrale stadsvisie?

- Bij de opstelling moet de mening van Wageningers worden betrokken. Dat kan door het voeren van binnenstadsgesprekken. Hulpmiddelen zijn bijvoorbeeld fotografie en debat over knelpunten en waardevolle plekken in het historische centrum. De planopstelling doet de gemeente samen met een klankbord van ondernemers, bewoners en andere belanghebbenden.
- De stadsvisie zal gaan over toerisme, evenementen, wonen, winkelfunctie, reclamebeleid, maatschappelijke voorzieningen, orde en veiligheid. Wageningen Monumentaal wil benadrukken, dat de stadsvisie wordt geënt op de historische structuur & monumenten en tevens wordt gericht op behoud en ontwikkeling van het gebouwd en cultureel erfgoed.
- Een uitvoerbare visie dient speerpunt-projecten te bevatten voor snelle en concrete resultaten zoals restauratie, inrichting openbare ruimte, herstel samenhangende stadsgracht, reorganisatie van parkeren, nieuwe woningen. Bij een uitvoerbare stadsvisie hoort een set van duidelijke ruimtelijke randvoorwaarden, een stimulerende rol van de gemeente bij de ontwikkeling van particuliere initiatieven (stimuleren van meervoudige doelstellingen) en een creatieve uitvoering van gemeentelijke beheertaken in de openbare ruimte.

Ruimtelijke kwaliteit & cultuurhistorie

Zonder hier volledig te willen zijn, geeft Wageningen Monumentaal hieronder een paar inhoudelijke hoofdlijnen voor de ambities op het gebied van ruimtelijke kwaliteit & cultuurhistorie.

- Nieuwe ontwikkelingen zorgvuldig afstemmen op het historische stadsbeeld en op de stadsgracht. Ingrepen moeten bijdragen aan het historisch gegroeid stadsbeeld (zoals vastgelegd op de Cultuur Historische Waardenkaart) en aan de afzonderlijke monumenten.
- Groene, blauwe en grijze inrichtingsprincipes aangeven voor de openbare ruimte, die het historische stadsbeeld versterken. Plus een hoog kwaliteitsniveau voor het beheer in deze historische omgeving.

Onderbouwing

Voor de aspecten ruimtelijke kwaliteit & cultuurhistorie moet de onderbouwing van de integrale stadsvisie komen vanuit de Welstandsnota, de Cultuurhistorische Waardenkaart Wageningen (in opstelling) en alle beschikbare bouwhistorische informatie. Het verdient de voorkeur deze te integreren een Nota Ruimtelijke Kwaliteit Wageningen (zie onze opmerking hierna). We zullen het voorlopig helaas met de afzonderlijke beschikbare documenten moeten doen.

Specifieke ambities

- Voor de verschillende onderdelen van de historische stad gelden specifieke ambities. Denk aan de stadsgrachtzone, het historische stratenpatroon (de stadsplattegrond), het bebouwingsbeeld en de open ruimte van de diverse straten en pleinen, de zichtbare geschiedenis van de monumenten (rijks en gemeentelijk) en andere gebouwen. Vanwege de urgentie spitst Wageningen Monumentaal zich hierbij toe op de stadsgracht. We denken aan de volgende ambities en noemen hier enkele concrete ideeën:
- Aandacht voor de verschillende identiteit van de segmenten van de stadsgracht; de vijf bastions en de ertussen liggende courtines, met afwisselend minder en meer ruimte voor groen en water.

IDEE: Vergroening van het Plantsoen.

- Een van buiten herkenbare binnenstad en stadsgracht; dit is nu zeker niet het geval. Voor een herkenbare en samenhangende aaneengesloten stadsgracht moet de gracht zelf doorlopen en moet er zicht op het water zijn; niet alleen op de oversteekpunten.

IDEE: Rondwandeling langs de gehele stadsgracht.

- Open groene schil langs de gracht; zonder compacte bebouwing maar met gebouwen in het groen. De stadsgrachtzone is zoveel mogelijk openbaar gebied.

IDEE: Bij het eventueel verwijderen van het beeldverstorende SNS-gebouw, nieuwbouw in de vorm van een solitair autonoom gebouw in het groen (randvoorwaarde projectontwikkeling).

- Het tracé van de voormalige kasteelgracht is een geleiding in de binnenstad met een bijzondere identiteit.

IDEE: Water terug brengen tussen de oude stad en het Bowlespark.

- Zwaar accent op de twee historische poorten van de stad (Nudepoort en Bergpoort). Bijzondere plekken met meer dan alleen een brug over het water. Geef ze een bijzondere functie en gebruik de historische relictten.

IDEE: Herstel de Bergpoort en de gracht (zie het initiatief van Platform Stadsgracht en WOC).

Inspiratie Harderwijk

Voor deze aanpak is de Kwaliteitsslag Binnenstad Harderwijk een inspirerend voorbeeld (Harderwijk pakt binnenstad aan, Tyco Ferwerda). De integrale en projectgerichte aanpak betrof onder andere:

- verbetering van winkelpuien,
- onderzoek historisch kleurgebruik,
- wonen boven winkels,
- stadsmuur herkenbaarder maken,
- straatnaambordjes van klassiek model,
- parkeervoorzieningen voor fietsen en auto's.